

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.-B. Haldemansson
 Härad: Adress: Lund
 Socken: Karlshamn Berättat av: Ida Petersson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1873 i Plym

Lövmarkanden	sid. 1
Skola o konfirmation	" 2-3.
Härfäcke, fällar, kläder	" 3.
Korgmakeri	" 4.
Skogsman	" 5
"Byn"	" 5.-7
Trostning, skogsarbete	" 7
Spjäll	" 8.
Ordningsjolk	" 8.
"	" 9-10
Vasslegiöt, kalvdans.	" 11-12.

Lära kalven dricks

sid. 12

Brötföl

" 12-13.

Slätskalas.

" 13.

"Vila skymme"

" 14

Dagens arbete.

" 15

"Workade" stumpro

" 15.-16.

Torghandel

" 16.-17.

ACC. N:R.

M 7984:7

Landskap:

Mekings

Upptecknat av:

A.B. Waldensson

Härad:

Adress:

Lund

Socken:

Karlskrona

Berättat av:

Ida Pettersson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1873 i Sjömen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Lövmarknaden. Vid 7-tiden på morgonen fingo vi gå in till Karlskrona och där fingo vi gå in till Bergkvistens bo'kammare eller drängkammare där drängarna bodde. Där fick vi sitta och binda. De som vero små fingo lägga sig och sova. De av barmen som hade varit flitiga att plocka blommor hade fått följa med. Vi hade mat med oss - Grovt bröd med smör och en fläskabit på i en stor äska. När vi barn gingo till skolan hade vi också maten i en sådan äska. Dagen Midsommarafton var man så trött efter Lövmarknaden att man knappt orkade titta upp. Vi hade aldrig någon majstång utan på midsommardagen brukade vi ro eller också lekte vi lekar - änkeleken och "Datten". Man lekte mer än man ^aänsade. Karlarna hade aldrig några idrottslekar för sig. Så hade vi stänggungor uppsatta där det passade under sommartiden.

ACC. N:R.

N 7984:2.

Landskap: Östergötland Upptecknat av: A.-B. Waldenström
Härad: Adress: Lund
Socken: Karlshamn Berättat av: H. Pettersson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1875 i Flymen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Vi voro 100 barn i skolan och bara en lärare. En gång i månaden brukade prästen komma upp till skolan och predika och då döptes barnen i skolan för det var ^{3 mil} från Flymen till Augerums kyrka. Vi började läsa 1. oktober och fingo gå till 26 april tre dagar i veckan, det var när vi läste för prästen. Om det var predikan kl. 10 i Augerums kyrka fingo vi gå från Flymen till Lösen där vi hade vårt kvarter på lördagskvällen och ligga där öfver natten för att kunna gå den sista fjärdingsvägen till Augerum på söndagsmorgonen. Det var 1888 den kallaste vintern. Vi fick bo ett par tre flickor i vårt hus i Lösen. Kyrkoherden och pastorn turades om att ha flickorna vartannat år. Vi var 96 flickor och 106 pojkar som konfirmerades det året, två söndagar efter varandra. Vi fingo gå i träskor men till konfirmationen fick jag ett par hemmagjorda kängor som far hade låtit sy hos skomakaren.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7984:3.

Landskap: BlekingeUpptecknat av: G. B. Walden

Härad: _____

Adress: LundSocken: KarlskronaBerättat av: Ida PattersonUppteckningsår: 1941.Född år 1873 i B. FlymenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Får hade låtit bereda skinnet själv inne på garveriet på Pantra-
holmen i Karlskrona.

Jag vet att de brukade väva hårtäcken av hår som de fått
efter ryktningen på korna. Håret kardades och spanns till
tjocka trådar och vävdes sedan till hästtäcken som användes
på vintern. De kunde också fodras med fårskinns och kallades då
fäll och användes som ett täcke med ullen vänd neråt. Då hade
man inga lakan. Fåren sklipptes en tid innan de skulle slaktas
och sedan fick ullen växa ut en bit - ungefär 5 cm. Och så
använde man det skinnet till täcke. Om vi hade både vita och
svarta får brukade mor blanda ullen så det blev grått och använ-
de till att väva karlkläder. Det användes också till att väva schalar
som rutades med färgat garn. Vi använde bara köpfärger. Tyget
som mor vävt brukade vi få pressat inne i staden och sedan

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7984:4.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. O. Halden

Härad: _____ Adress: Lund

Socken: Karlskrona Berättat av: Sofia Pettersson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1873 i Flymen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

^{sydde}
✓ skräddaren kostymer. Skräddaren liksom skomakaren och korgmakaren brukade komma hem. Korgmakarna gjorde skäppkorgar som rymde 25 liter. Bättre gav man i alla fall för en sådan korg full med potatis. De gjorde också halvskäppskorgar och fjärdingskorgar. De flätades av enen. De kunde fläska enarna till bara tunna spånor. Å gjorde de ett kryss av enespjälor och band runt omkring med spånorna. En böjd enestake hade man till grepe.

Då brukade de sitta och tala om allt möjligt -gamal bødriqter och sådant de upplevt. eller hört talas om.

Det var inte så mycket dans förr. Ibland fingo ungdommarna vara i någon stuga och dansa men då fingo de taga av skorna. På somrarna dansade de i vägskälen och på gatorna.

Skogssnuvan förvillade folk. Vi hade varit i handelsboden och

ACC. N:R. M 7984:5
Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.O. Waldenström
Härad: _____ Adress: Lund
Socken: Karlshamn Berättat av: Ida Pettersson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1873 i Plymen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

hade gått en genväg genom skogen som bara tog tio min. att gå. Men när vi skulle gå hem igen kunde vi inte hitta rätt och vi måste gå in i en bondgård och fråga efter vägen och det var inte långtdärf från och hem. Återigen kom vi fel och måste då gå tillbaka till handelsboden och gå den andra vägen hem. Somliga har kunnat höra hur skogssnuvan skrattat åt dem.

Det var två stortjuvar som bodde en bit ifrån vårt. De kunde gå på vindarna i bondgårdarna och stjäla. En gång var det auktion på ett ställe i närheten. Då kom Byen dit och var med och på kvällen skulle ungdomarna ha dans. När Byen sedan kom dit och skulle gå in stod där en pojk i farstun som slog till honom med "bangkilen" så han föll baklänges och dog. Då hade Byen och hans kumpan gjort i ordning knivar och kärl för de skulle stjäla en ko som de tänkt e slakta. Gubben som väntade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7984:6.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. P. Walden
 Härad: Carlskrona Adress: Lund
 Socken: Carlskrona Berättat av: Ida Pettersson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1873 i Flymen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

att Byen skulle komma gick slutligen och lade sig men plötsligt öppnades dörren och Byen kom in och kastade knivarna mellan väggarna och rullade med spanarna och då förstod tjuvkamraten att Byen var död. Han blev ju så rädd. På det stället där ungdomarna voro och dansade hade debara lagt in Byen i en kammare och sedan fortsatte de att dansa.

Samma tjuvar skulle en gång försöka att stjäla en ko för oss som just var färdig att kalva. På natten steg mor upp för att se till den och då var där en liten gul hund utanför ladugården som skällde på mor och då kom Byen ut just som mor skulle gå in genom ladugårdsdörren. De gingo förbivaraandra men mor låtsade inte om honom. I ladugården stod den andre tjuven hopkrupen nere vid "mockdörren" och skulle skrämma mor men hon gick bara lugnt fram och kände på kon och sedan gick hon in igen och tale-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7984:7.

Landskap: Östergötland Upptecknat av: A. O. Waldenström
 Härad: Åre Adress: Lund
 Socken: Karlshamn Berättat av: H. O. Pettersson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1873 i Flymen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

ä om detoch så fingo de hålla vakt i ladugaården resten avnatten.
 Mor var inte rädd av sig. Det påstods att det var somliga som
 hade otur med sig. Om de t.ex. inte fingo köpa de kreatur som de
 villeså kunde de gå bort och lägga handen på kreaturet och smekte
 det och då miste de andra kon snart efter. Kreaturet blev förgjort
 av åt. De hade bare gammal gubbe som hjälpte dem med kreaturen
 när ä voro sjuka och han kunde väl inte allt.

Vid 1/2 1-1 tiden på natten steg karlarna upp för att tröska
 och då kunde ä stå en fyra st. på logen och tröska med slaga
 och vid tre-tiden skulle de gå in och ha sig kaffe och smörgås.
 Kl. 7 skulle de ha frukost och då slutade de att tröska för dagen.
 Efter frukost gingo de upp mot Smålandsgränsen hade skogsarbete
 där. De brukade köpa var sin bit skog på auktion och sedan på
 vintern fick de draga de stora trästockarna eller "klumparna"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M 7984:8

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldenström
 Härad: _____ Adress: Lund
 Socken: Karlskrona Berättat av: Ida Pettersson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1873 i Flommen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hem på isen.

Förr hade de ofta "klumpakalas". Om det var någon som hade dåliga hus och tänkte bygga till så bjöd han bara hem bönderna på mat och brännvin och så kom de körande var oeh en med sina klumpar och gav värden. Sedan fick han själv såga dem och på så sätt fick han timmer. Ju fler bönder han bjöd ju fler klumpar fick han. Det var de som hade både två och tre klumpar med sig. Det var sådana som hade gott om det.

De började på kvällen så de hade natten på sig. Ibland kunde det bli riktiga slagsmål innan de skildes.

Alla voro så hjälpsamma förr. Om det var någon som hade ont om mjölk en vinter så gingo de andra mangrant dit med mjölk så de behövde aldrig vara utan.

ACC. NR.

M. 7984:9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

G.B. Waldensson

Härad:

Adress:

Lund

Socken:

Karlskarna

Berättat av

Ida Pettersson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1873 i

Flymen.

8.

Uppteckningen rör

Förr brukade de gå och tigga ostmjölk eller också bytte de osmjölk. Då hade de ostakalas och det och slätterkalas voro ä trevligaste.

De som inte hade stora varma ladugårdar brukade taga in kon i farstun om de bara hade en ko. Då kunde t.ex. kalven få stå inne i ena hörnet av rummet och så kunde det vara en gris i det andra hörnet och så kunde man ha ett får med ett lamm i en "kätt" inne i rummet och så hade de hönsen under sängen med spjälor för så att de kunde stick ut huvudena. De hade stora öppna spisar där de kunde lägga på hela famnavedsträd och föra på allt eftersom det bra nn upp. Då hade man inga spjäll utan på kvällen förde man upp i skorsten en stång på vilken några tillsågade bräder var fastspikade som passade in i skorstenen

Skriv endast på denna sida!

de "grickfläsk" och gäskt kött
ifran skaden och flundire och
åb. Risgrönsrälling skulle de
ha till efterrätt. Brännvin
skulle de också ha.

Vid släkten hade de också kalas.
Då bjöd bruderna doparna och sitt
folk och även andra bönder. Det
var när de skulle slå. De började
slå kl. 4 på morgonen och höll
på till det var färdigt. Den
kvällen skulle gå efter och
räfsa efter tre slätkarlar.
Sedan fingo de kaffe och ka-
kor och mat - stekt och kokt
fläsk och ägg och risgrönsgröt.

ningen blandades med röt
mjölk och vi lade man i litet
socker och gräddade det i ugnen.

Kalvdausen kockte de tills den
öste sig d. v. s. skilde sig från
varslanså och det blev stora
ejst klumpar.

Kalven skulle bara ha 3
skedar mjölk första målet
och för var gång skulle man
slå honom med skeden i
pannan och säga: "första, andra
gången och tredje gången
dricks du själv!" Det var för
att den skulle bli duktig och
dricka själv sedan.

Brötöl eller brötgille hade de
när de bröt timet. Då fingo

den kom bort. Så fick det
ligga där i tre dygn och se-
dan sattes det till socker. Avsef-
spisssu hade man hyllor där de
ordan lades och fingo socker
ordentligt. Det blev deras jul-
assar.

Vill jul hade de mat även
om det inte var mycket annars.

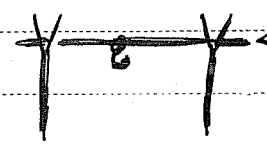
Av vasslau kokte de vassle-
gröt på risgrön. När de hade
kokt vasslegröt på ett ställe
skulle de bära runt den i byn
så att alla skulle få smaka.

När det var nu ho som kal-
vat skulle de göra kalvost och
bäsa omkring. Råmjölken som
man fick ända till 4:e mjölke-

Löps i den varma mjölken.
Löps fick man när de slaktat en
kalv. En stund innan den skulle
slaktas fick den dricka söt mjölk
så mycket han ville. Sedan tog
man kalvmagen med den ystade
mjölken och forkade den till sam-
mans med kummin och anis.
Sedan kunde man bra ha laga
en liten bit av löpet och lägga
i mjölken.

Sedan hade man en "della"
på - ett brett bräde i vilken
fanns en bred skåra och i
den skulle varslan avrimma
när man lade ostkaret på
"dellan". Den ystade mjölken
brändes i ostkaret så att var-

och så lade man en säck
på bräderna innan man föll
upp dem i skorstenen. Detta
"spjäll" kallades för "käringsen".
När de kokte mat i den öppna
spisen hade de en stång med
en krok på som hängde
i.

 järnstången med krok
som vilat på två stä-
belykor.

I augusti eller september
kom de till varandra med
sin ostsmjörk. Då blev de
tjundna på kaffe & kakor och
sedan stannade några kvar och
hjälpke till. Man skulle lägga

Vi brukade sitta en stund och
"vila skynne" mens det brann
i spisen. Då brukade någon läsa
hört en romanhäften som köptes
från Hockholm. Då brukade flera
olycken som bodde i närheten
komma och höra på - för om de
hade hört på första gången ville
de redan gärna höra hur det gick
i fortsättningen. Då bara höjde
man på och mer sagt och språk
- en pojke fick kasta och en
slappa strumpor och en grota
tutor.

När kackarna gingo upp om
morgonen satte man sig att grina
na och när de gick i skogen om

dagen satte hon sig att väva. Vid 1-² tiden började de töroka och sen fick de kaffe vid 3-tiden. Sedan kl. 7 gick de åt skogen. De köpte skog i Småland och sedan fingo de hugga den och draga den över gjarna. De rullade ner stockarna eller stamma drog dem i städerna igen eller när det var god om snö.

1888 måste Karlarna gå ut genom skorstensen och göra tumlar i snömassorna.

Man stickade långa strumpor åt Karlarna och "workade" dem. D. v. s. att hon städde igenom en nål med gyllegarn och slog en knut och klippte av ändarna 2-3 cm.

Långa. Som stummen togs utan
på träskorna för att de inte skulle
halta. Gåttor saggas var inuti.
Det var ett långt skaf som räckte
ovanför knäet och sattes utanpå
byxan. Det var bara i foten som
det knöts ändan. Men gjorde lika.
dessa vantar med saggas inuti
för värmens skull.

En hel del träklubbar togs
till byggnadskimmer och en
del högs till ved och såldes i
staden. Det blev ett litet lars
med trächar och det kostade
3 kr. larsen. Då ställde de sig på tor-
get och sålde. De sålde snör i trä-
byttor för 55 öre marken och ägg
för 50 öre höget. Totalt köpte de

sitt med sig hem. Där hade sin
handel ute hos Hjelmeus vid kullen. 17.
Där köpte han utvädde och fet vill
och småvill och potatis och lingon.
Vi fick aldrig fläsk - det vilde
vi utom en halv sida som salt-
ades och tockades till sprickfläsk
till sommaren. Det hade man
till matväck. Och till jularna
hade vi god om fläsk. Men
amma vilde vi till skaden eller
och vi kom slaktare och köpte.